

“Младите од руралните средини за интеграција на Македонија во ЕУ”

Донатор:

Европска Унија (EuropeAid/138660/ID/ACT/MK)

Партнери во проектот:

Информации за контакт:

ЦНВП – Подружница во Република Македонија,

ул. “Мирка Гинова бр.13, 1000 Скопје;
Тел: 02 3217 322;
email: saso.petrovski@cnvp-eu.org

Мрежа за рурален развој на Република Македонија,

ул. “Коста Веселинов” бр. 3а,
1000 Скопје;
Tel: 02 3075 506;
email: info@ruralnet.mk
www.ruralnet.mk
FB: www.facebook.com/
RuralDevelopmentNetwork

Работилници за врсничка едукација

Во периодот од Јули до Ноември 2018 во рамки на проектот *Младите од руралните средини за интеграција на Македонија во ЕУ* се одржаа 5 работилници за врсничка едукација. На овие настани претставниците на младинските организации од источниот и југоисточниот плански регион кои поминаа низ обука за вредностите на ЕУ и процесот на интеграција на Македонија ги споделија стекнатите знаења со своите врсници. Покрај пренесување на стекнатите знаења, младите обучувачи ги практикуваа стекнатите способности за презентирање, за директна едукација и панелна дискусија со младите од

својот регион. Сите овие собири беа водени под менторство на експерт за фасилитирање и кординирање.

Работилниците се одржаа во Штип, Пехчево, Делчево, Струмица и Кочани и на нив присуствуваа вкупно 136 млади луѓе од регионот. На настаните тие се запознаа со основите на Европската Унија како и за повеќе аспекти во врска со процесот на пристапување кои се од важност за млади лица.

Работилниците придонесоа кон подобра информираност на младите за нивно мотивирање и зајакнување на свеста за потребата и моќта на активното придонесување на младите кон успешна евроинтеграција на Република Македонија.

Во текот на работилниците учесниците беа поделени во мали групи со задача да дадат мислења и препораки за начини на учество на младите во општеството и препораки поврзани со интеграцијата на Македонија во ЕУ без ограничување на кого да се однесуваат. Секоја група преку свој претставник имаше задача да ја презентира групната работа и да учествува во дискусија.

Препораките што ги дадоа младите се однесуваа на повеќе чинители во нивното опкружување, а вредни за спомнување се училиштето, политичарите на национално ниво, медиумите, локалните власти и други на кои им беше порачано дека на младите им треба:

- Мобилност, програми, курсеви - поголема информираност
- Поголема заинтересираност во програмите за размена на млади
- Организирање на волонтерска работа
- Учество во неформалното образование - ПР-едукации, работилници
- Активирање во младинските совети (формирање на повеќе младински организации)
- Зголемување на соработката со младинските ЕУ организации,
- Одржување на што повеќе едукативни работилници
- Формирање клуб на млади во секоја општина
- Воведување повеќе практична работа во образованието
- Вклученост во мали и средни претпријатија-подготовка за пазарот на трудот
- Признавање на сите наши дипломи со влезот во ЕУ,
- Промена на системот на функционирање на политичките партии
- Вклучување на младите во донесувањето на закони

- Вклучување во дебати со политичари
- Иницијатива за подобрување на локалната инфраструктура
- Делување во правец на зголемување на еколошката свест кај граѓаните,
- Да се воведат построги и поригорозни мерки за политичарите кои ги злоупотребуваат нивните позиции
- Намалување на родовата дискриминација
- Слобода на јавен говор (медиуми)

Информативни работилници за социјална вклученост

Во текот на Октомври 2018 година, преку проектот „Младите од руралните средини за ЕУ интеграција на Македонија“ се одржаа 5 работилници во средните училишта во Источниот и Југоисточниот регион и тоа во Штип, Радовиш, Струмица, Берово и Гевгелија. Целна група беа ученици од четврта година и други заинтересирани млади кои беа информирани преку локалните партнерски организации. Работилниците вклучуваа модератор од Младинскиот Совет на Македонија кој преку соодветни алатки ги едуцираше младите за социјална вклученост, младински политики, постоечки домашни и ЕУ програми наменети за младите во Македонија, можностите за вработување и други полезни информации во врска со младинскиот активизам. Учесниците имаа можност до сите релевантни институции како што се владата, општината, училиштето, родителите и другите чинители да состават кратки пораки со сугестии за подобрување на некој аспект од нивниот живот и секојдневието. Во организирање на настаните учествуваа локалните партнерски организации на проектот, директорите и наставниците од училиштата.

Со овие настани, само во Октомври директно беа опфатени 224 млади лица. Од овие настани беше изготвен инфографик кој ги сумира главните заклучоци од работилниците.

МЛАДИТЕ ОД РУРАЛНИТЕ СРЕДИНИ ЗА ИНТЕГРАЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ЕУ

МЛАДИТЕ ОД РУРАЛНИТЕ СРЕДИНИ ЗА ИНТЕГРАЦИЈА НА РМ ВО ЕУ

200+

ПРЕПОРАКИ

КРЕИРАНИ ПОВЕЌЕ ОД 200 ПРЕПОРАКИ ОД СТРАНА НА СРЕДНОШКОЛЦИ ВО 5 РАЗЛИЧНИ ОПШТИНИ ВО РМ

ОПШТИНА - 18 ПРЕПОРАКИ

* Вклучување на младите во повеќе активности на ниво на општина
* Активирање на Локални млади совети

НЕВРАБОТНОСТ

Само 2 од 50 млади луѓе, знаат од прилика колкава е младинската вработеност, и само 2 од 50 млади луѓе, знаат што претставува Социјална Инклузија

Само 2 од 50

ВЛАДА НА РМ - 12 ПРЕПОРАКИ

* Подобрување на културната интеграција и социјалниот живот на младите
* Намалување на невработеноста и креирање на механизми за намалување на невработеноста

УНИКАТНИ
ПРЕПОРАКИ

70

КРЕИРАНИ 70 УНИКАТНИ ПРЕПОРАКИ ОД СТРАНА НА СРЕДНОШКОЛЦИТЕ ОД ИНТОЧНИОТ И ЈУГОИСТОЧНИОТ РЕГИОН НА РМ, НАСОЧЕНИ КОН 12 РАЗЛИЧНИ ИНСТИТУЦИИ

12
МАПИРАНИ
ИНСТИТУЦИИ

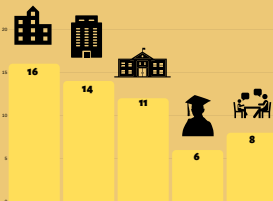
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА - 14 ПРЕПОРАКИ

* Воведување на практична настава во сите образовни институции (општи гимназии, средни стручни)
* Вложување во инфраструктурата во училиштата
* Подобрување на наставните програми и нивно навремено ажурирање

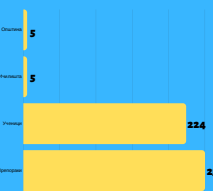
МАПИРАНИ ИНСТИТУЦИИ

Младите како најбитни институции кои сметаат дека можат да влијаат кон полесна и подобра интеграција на Република Македонија во ЕУ се Влада на РМ, Министерството за образование и наука и Општините.

МЛАДИ - 6 ПРЕПОРАКИ

* Активни членови на општеството
* Активно вклучување на сите заинтересирани млади во процесите на носење на одлуки

СОРАБОТКА

СОРАБОТКА БЕШЕ ОСТВАРЕНА СО 5 УЧИЛИШТА ВО 5 РАЗЛИЧНИ ОПШТИНИ, КАДЕ 224 СРЕДНОШКОЛЦИ КРЕИРАА 250 ПРЕПОРАКИ ЗА ПОЛЕСНА И ПОДОБРА ИНТЕГРАЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ЕУ

УЧИЛИШТА - 7 ПРЕПОРАКИ

* Едукативни и креативни предавања
* Училишта без дискриминација
* Склучување на договори со приватни компании за подобра практична настава

This project is funded by EU

Алатка за младински активизам

Во текот на Ноември и Декември 2018, беше ангажиран експерт за подготовка на прирачник кој ќе послужи како алатка за младински активизам. Тој е создаден за да им помогне на фасилитаторите и обучувачите кои сакаат да работат на полето на младински активизам да дизајнираат и да реализираат програма за млади луѓе кои се заинтересирани да направат промена во својата потесна заедница, општина, град па и држава. Оваа креирана програма за спроведување на обуки е програма за општествено лидерство што го промовира меѓукултурниот дијалог и општествените одговорности како клучни лидерски компетенции.

<http://ruralnet.mk/wp-content/uploads/2018/12/Прирачник-за-младински-активисти-финален.pdf>

Форуми за кариерно советување

На 11 и 12ти Декември 2018 во Штип и Струмица како активност на проектот „Младите од руралните средини за интеграција на Македонија во ЕУ“ се одржаа регионални форуми за кариерно советување за младите. На форумите присуствува повеќе од 130 млади од источниот и југо-источниот плански регион, како членови на невладини организации така и ученици од средни училишта, локални јавни институции, претставници на бизнис секторот и други. Експерти од Мрежата за Рурален Развој на Хрватска и претседателот на Српската Мрежа за Рурален Развој презентираа примери за вработување, вмрежување и информирање на руралното население преку проекти за рурален туризам и производство на храна каде се спојуваат можностите на луѓето од повеќе соседни села за зголемување на понудата и конкурентноста. Исто така беа презентирани предностите за апликанти до 40 години возраст за мерките во националната програма за рурален развој и ИПАРД програмата. Во вториот дел претставници на Националниот Совет на Млади во Македонија (НМСМ) ја презентираа државната програма за младинска гаранција, како и практични примери од нејзиното спроведување во пилот подрачјето во Струмица.

Истакнатите деловни лица од Штип Г-ѓа Валентина Крмова од „Контеса Крмови ДООЕЛ“, Г-ѓа Роска Гркова Стојанова, Спец. Физиотерапевт од „Д.О.О. Физио-М“ како и Г-дин Крсте Георгиев „Бест Фуд“ и Љупчо Ефтимов „Ефтимов Дооел“ од Радовиш преку мотивациски говори ја раскажаа нивната успешна бизнис приказна, потребите за младите кадри кои се потребни за нивниот бизнис успешно да се развива и особено со ставот на младите дека не можат да изградат кариера во Македонија. Тие ја истакнаа важноста на практикување на младите луѓе со цел да ги одредат нивните афинитети и да продолжат со животот и кариерата во правилна насока.

Професори од средните училишта од регионот за време на настанот остварија соработка со присутните фирми за волонтирање и практична настава на учениците. Претставник од Агенцијата за Вработување на Република Македонија ги презентира сите програми со поволности за млади невработени луѓе што постојат во Македонија и позитивни спроведени примери од истите.

Овој проект е финансиран од Европската Унија

Оваа публикација е изработена со помош на Европската унија. Содржината на оваа публикација е одговорност на CNVP Фондацијата и на ниеден начин не ги отсликува ставовите на Европската унија.